

Megjelenik hetenként kétszer
szombaton és szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely
(Vármegyeház II. udv.)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 2 pengő
Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.
Nyílttér
órónként 20 fillér

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám

FŐSZERKESZTŐ:
Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámasztásában
Amen.

Egészségvédelmi Szövetség

Talán még sohasem volt olyan harmónia az emberi akarásban, mint az embergyilkoló világharagból való ébredéskor. Önző ösztönök vad kábulatából eszmélt fel a világ tudatos meglátására annak, hogy segíteni kell az ártatlan szenvedők millióin, a háboru, az emberi érdekharcok élő áldozatain. És hogy ehhez nem elég az egész világ belátása, jószándéka, ehhez szeretet kell, egy olyan lángtengerre a szeretetnek, melynek tüzeiben elég a bűn, a nyomor, a betegség és életre kel belőle az a szépség, mely a látni megtanult emberiség előjoga: szépsége az erkölcsnek, az egészségnek, a létfenntartás útjainak, szóval az összes egyéni életformáknak, melyeknek oly nagy szerepük van az emberi boldogság megteremtésében.

Kellenek emberek, akik a szépséget nemcsak maguk értik meg, hanem másokkal is megtudják értetni. Emberek, akik belelátnak a lélek mélységeibe, mert hinni és szeretni tudnak és onnan buvár módjára felszínre hozzák a mélyben rejtőzött értékeket.

És valaki megkezdte — és követték sokan — s ma már egész áradata van az emberi érték buvárainak, akik egyet-értő munkájukkal, a közvetlen sikerekről való lemondással küzdenek egy szebb jövőért — egy olyan társadalomért, melyben már csak a lelki szenvedés szerepelhet, mint az emberiség önnevelésének nélkülözhetetlen eszköze.

Annak beismerésével, hogy a valódi cél elérhetetlen, lo gikus szüksége merül föl egy kérdésnek: mi hát az, amire a világszerte megindult praktikus egészségvédelem törekszik és hogy ebben az általános mozgalomban milyen szerep jut az ugynevezett egészségvédőknek?

Felelet: Az egészség általa-

nosítása a cél úgy, hogy az ne legyen egyesek, a tanultak és jómódban élők kiváltsága, hanem legyen mindenkié. — Mert ez a sokat hangoztatott egészség, „az élet azon kvalitása, mely az egyént a leg-hosszabb életre és legjobb szolgáltatásra teszi alkalmassá”. Tehát közérdekből kell egészségesnek lennie mindenkinek. És ezt hogyan érjük el? Ugy, hogy *Egészség Szövetségnek* nyerjük meg az egész világot, minden egyes emberét, akár milyen koru, nemű és társadalmi osztályu legyen. Meggyőzzük őt az ügy nagyszerűségéről, beleneveljük az egészségideálokat és lefizesztjük azt a tagsági díjat, melyet pénzértékben nem lehet kifejezni. Talán *önfeqyelem* a leg-ráillóbb szó; az az *önfeqyelem*, mely régi rossz szokások leküzdésével és hasznos, új szokások begyakorlásával jár.

Mindenki bejuthat a szövetségbe, de előjoga van arra a gyermeknek és az anyának. Valahogy úgy van, hogy ezek egységet képeznek az életben: a kettő egymás nélkül el sem képzelhető. Megkezdjük tehát a tagság-gyűjtést az anyával, mikor a születendő gyermek érdekében besorozzuk őt,

azután a csecsemőt és a kisdedit, mint azt pl. a *Stefánia* teszi nagy egészségterjesztő vállalkozásában.

Ezután következik az *iskolás gyermek*, aki fogékonyságánál és az új korszellemet magában rejtő lényénél fogva talán a legeredményesebb munkával kecsegtet. Mert az iskolás gyermek magával viszi a jövőbe, de a jelenben is hasznosítani tudja az iskola szellemi eredményeit, amennyiben öntudatlanul is otthona színvonalának emelésére fordítja. Mindenki tapasztalhatta gyermekkorában, hogy mily hatással voltak ő és az iskolája az otthonára. Az iskolának és otthonnak az összehangolása a gyermek által jön létre, azok révén, akik a gyermeket az iskolában vezetik. Az iskola jobban imponál, mint az otthon: szellemi lények is vagyunk és szellemiségünk így uralkodik rajtunk gyermekkorunkban.

Az iskolában kell tehát folytatni az egészségsvövetségbe való embertoborzást.

Ha a tanítók, a tanulók, az iskolai higiéné állandó szem előtt tartása, az egészségi szabályoknak nemcsak betanulása, hanem *begyakorlása*, az

életre való vonatkoztatása, mind egységes hatásokat jelentenek, akkor a tanulót iskolás benyomásai végig kísérik az életben.

Itt is az iskolai védőnőnek kell felidéznie azt az egészségi hangulatot, melyből a szükséges harmonia támad. A csecsemő- és anyavédőnőből ekkor gyermekvédő lesz, aki azonban most se feledkezik meg az anyáról. Ellátogat az otthonokba és mialatt a gyermek fizikai gondozását ellenőrzi, igyekszik az anyát a gyermek szellemi fejlődésével, növekedő lelki igényeivel lépésben tartani.

Az otthonban egyébként is végtelen sora kínálkozik a teendőknél. Ezek közül az alkoholizmus és elmebaj, a tuberkulózis és a venereás betegségek elleni felfegyverezése a családnak, látszik a legfontosabbnak. Módszer pedig nem az emberi felelősség kisajátítására, hanem azoknak felébresztése, kifejlesztése, az egyén és társadalom hasznára.

Az otthonból végre a gyárakba, műhelyekbe vezet az ut — ott is akad tenni-való. Ott is lehet szövetségeket találni.

A „ZEMPLÉN” EREDETI TÁRCÁJA.

Darmay Viktor.

(1850 dec. 2 — 1878 márc. 28.)

Halálának 50-ik évfordulója alkalmából írta: *Wiczmándy Tamás*.

(Két közlemény.)

I.
„Mily boldog, aki sírni tud még
Kinek a búhoz könnye van...”
Darmay.

Ime az előjáték a 27 évet élt Darmay rövid tragédiájához: A nagyapja egyszer összezdördül az apjával és felhevülésében — inkább csak a régi idők szokását követve, mint komoly haragból — őt, születendő unokáját még az anyja méhében megátkozta.

Az a Széchenyi idejéből való, különben igen derék, okos táblabíró csak úgy könnyedén vetette oda a nagyapai átkot, az mégis mintha egész életén át követte és a sírig elkísérte volna Darmayt...

Már az életbe is egy kis bal-essettel lép be! Egyszer, amikor szülei látogatóban vannak, zempléni fiú léteire Ungban születik. Persze a szép Reviczky Zsuzsinak

ő még csak az első gyermeke, apja pedig Viczmándy Viktor 1848/49-iki honvédszázados, aki csak egy évvel azelőtt tette le a kardját Komáromban Klapkával, szintén fiatal ember, hát nem vigyáztak eléggé a születésnek se az idejére, se a helyére...

No a születés helye úgy sem fontos. Sokkal fontosabb, hogy hol járja az ilyen falusi gyerek, mint amilyen a kis Győző volt, az iskolát.

A nagyapja, aki már régen elfelejtette azt az átkot, mint özvegy ember Kassán lakott és volt ott más ösmerős, meg rokon is, például a híres költő: *Sárosy Gyula* özvegye és leánya hát szülei oda küldték iskolába a kis Viczmándy Győzöt. Mert akkor még Viczmándy Győző volt, de nem sokáig, csak épen addig, amíg — még a gymnasium padjairól — úgy 16 éves korától kezdve, mindig sürűbben nem kezdte küldözgetni Pestre a — *verseket*. Ezek alá ő már születésének véletlen helye: Darmay után a Darmay Viktor nevet írta.

Hogy miért nem a saját nevét? Annak a nagyapja: Viczmándy János is lehetett az oka. A még József császár idejében született

őreg úr okos ember volt a maga módja szerint, hiszen valamikor a múlt század 30-as éveiben a zempléni megyei közgyűléseken való szerepléséről még Kossuth is megemlékezett az ő törvényhatósági tudósításában, de a nyelvtudás mozgalmairól és a magyar irodalomról nem valami kedvező véleménye volt.

„Szinház? Szamárság! Teátrum!” szokta volt mondani, amivel azt akarta jelezni, hogy neki az akkoriban új „szinház” szó nem kell, és ő megmarad a régi „teátrum” szó mellett.

A Vörösmarthy által kitalált „szivar” szó sem kellett neki, mert ő holta napjáig megmaradt az ő „cigarró”-ja mellett.

Ilyen nagyapa előtt tehát bajos volt Darmaynak a verseivel a saját neve alatt kirukkolni.

A prózáját nem igen emlitjük, mert prózát egész életében nem sokat írt és nem is tudott oly jól írni, mint verseket.

Reá alkalmazva igazán helytálló Wilde Oszkár egy kritikusanak az a megállapítása, amikor így szólt: „Wilde úr, minek ír ön verseket, hiszen prózát írni sokkal nehezebb!”

Egyes szám ára 10 fillér

Es jönnek-mennek az évek és látszólag semmi sem változott. De az elhítt magból mégis csira lett minden ember felébredt öntudatában,

kulturigényében és valami nagy, egyetértő törekvésben ápolja ki-ki a maga zsenge palántáját és halad, fejlődik a világ az ideálok felé.

Instancia m. t. laptársainkhoz

cim alatt a „Zemplénavarmegye“ felhívást intéz a helyi sajtóhoz, hogy egységesen karolja föl a tokajhegyaljai kérdést és annak megoldási módját. Javasolja laptársunk cikkirója, hogy „a sajtó önmaga közt anktézzze meg e kérdést, szakemberek ítélőszéke előtt döntse el: egyedül helyes elgondolásból indul e ki az akció, vagy nem.“ Ugy kíváná végül laptársunk, hogy amennyiben a Tokajhegyalja válságának leküzdésére alkalmas egyetlen módot megtalálnak „abba kell akasztani minden erőnek a tengelyvégszégét, azt kell a pegazus és minden pegazus szárnyas táltosának a diadalok tejútján győzelemittasan végigröpi-teni.“

Nem akarjuk, hogy laptársunk cikkirója azzal a váddal ilthesse bennünket, hogy felhívása nálunk süket fülekre talált, meg kevésbé akarjuk az udvariatság ódiomát magunkra venni s így röviden válaszolunk e felhívásra annak dacára is, hogy annak semmi közlebbi értelmét nem látjuk.

Nem pedig azért, mert nemcsak mi, a Zemplén, hanem a többi helyi laptársunk is — kivétel nélkül — mindenkor és minden alkalommal, minden rendelkezésére álló eszközzel szolgálta a Tokajhegyalja rekonstrukciójának ügyét. Kétségtelen továbbá, hogy minden alkalommal, mikor ez az ügy közelebből szőnyegre kerül, a helyi sajtó semmit nem fog elmulasztani, hogy a nyilvánosság előtt az ügyet megfelelően képviselje.

De nem látjuk annak éppenséggel semmi értelmét, semmi célját, semmi hasznát, hogy a helyi sajtó „önmaga közt anktézzze meg e kérdést.“ Mert őszintén meg kell vallanunk, hogy semmi esetre sem vagyunk annyira önhittek, hogy a helyi sajtó tanácskozása egy olyan megoldást találhatna, mely jobb és célravezetőbb utakat, módokat jelölhetne meg a rekonstrukcióra mint amilyeneket erre főispánunk nagyszabású, ismeretes memorandumja megjelölt.

Mi azt vallottuk és azt hirdettük ma is, minden további anktézzés nélkül, hogy a Tokajhegyalját egyedül azoknak a javaslatoknak teljes mértékben való honorálása mentheti meg, melyeket főispánunknak az illetékes helyekre fölterjesztett elaboratuma felölel.

Nincs ma abban a Tokajhegyalján véleménykülönbség, hogy Széll József főispán memorandumában lefektetett elvek megvalósítása mentheti meg egyedül a Tokajhegyalját s nézetünk szerint laptársunk javaslatai helyett inkább arra volna szükség, hogy a Tokajhegyalja közönsége a legteljesebb összefogással, akár egy monstre küldöttség útján is, igyekezzék a kormány erre legilletékesebb tényezőjét a Hegyalja kérdésében megértőbb állásfoglalásra bírni.

A helyi sajtó minden „tengelyvégszég akasztása“ nagyon kurta ahoz, hogy a földművelésügyi kormányt, de inkább annak illetékes ügyosztályát, a Hegyalja rekon-

strukciója ügyében más belátásra bírja.

Nem anktézzés, nem új tervek csíholása, nem új módozatok kidolgozása kell ide, hanem főispánunk ismeretes tervezetének — amelyhez ma is minden pontjában ragaszkodik — keresztülvitele.

Jól tudjuk, hogy erre az a válasz, hogy hiszen ez után sóvárog a Hegyalja egész közönsége, de a sóvárgás nem elég; a Tokajhegyalja minden befolyásos erőjének, minden tényezőjének és egész érdekeltségének — ismételjük — a kormány erre legilletékesebb tényezőjénél közvetlenül is kell az eszközök rendelkezésre bocsátását kérelmezni.

A magunk részéről tehát el kell utasítanunk laptársunk *instanciáját*, azzal a kijelentéssel azonban, hogy azt a kötelességet, ami a Hegyalja ügyének szolgálatában reánk is hárul, ezentul is hűen fogjuk teljesíteni.

B. lisztás, illetve nyugdíjas tanítók figyelmébe.

A Vallás- és közokt. Miniszter Ur a folyó évi február 28-án 16.347—1928. szám alatt kelt rendeletével intézkedett, hogy azon tanerők, kik a létszám csökkentés során önhibájukon kívül helyeztetek nyugalomba, a megüresedett nem állami elemi iskolai tanítói állások betöltésénél a kezdő, rendszeres tanítói szolgálatban nem álló tanerőkkel szemben előnyben részesíttessenek, hogy ezen nyugdíjas tanerőknek az üres tanítói állásokon való elhelyezése folytán az államkincstár azon tehertől, melyet e tanerők nyugdíja képez, mentesüljön. Egyben a kir. tanfelügyelőségek útján hívja fel a Miniszter Ur a szóbanlévő s a tényleges szolgálatba visszatérni

kívánó tanerőket, hogy a meghirdetett állásokra pályázati kérvényüket kellően felszerelve az illetékes iskolaszékhez nyújtsák be és kérvényükhöz a nyugdíjazásukra vonatkozó rendeletet is csatolják.

Azon nyugdíjas tanerők, akik helyhez nem kötöttek bármely — akár állami, akár az 1926. évi VII. t. c. alapján létesített s a Miniszter Ur által betöltendő nem állami elemi iskolai tanítói állást öhajtanak elnyerni a tényleges szolgálatba való visszavétel iránti kérvényüket akár a hivatalom után, akár közvetlenül a vallás- és közokt. minisztérium VIII. b. ügyosztályába haladéktalanul nyújtsák be.

Kérvényükben a következő adatok tüntetendők fel:

A folyamodó életkora, vallása, családi állapota, gyermekeinek száma és életkora, tanítói oklevelének kelte, nyugdíjazását megelőzően tényleges működésben eltöltött szolgálati éveinek száma, nyugdíjazásának időpontja, a részére megállapított nyugdíj összege, esetleg külön képesítése, kántori képesítés esetleg annak a feltüntetése is, hogy vállalja-e a kántori teendők ellátását s végül annak a feltüntetése, hogy tényleges szolgálatba alatta a folyamodó nem részesült-e fegyelmi büntetésben.

A fegyelmi büntetésben részesült tanítók kérése csak akkor lesz figyelembe vehető, ha büntetésük minősítési táblázatukból már töröltetett (ebben az esetben a fegyelmi büntetés feltüntetése a pályázati kérvényből is kihagyható) — vagy ha a még nem törölt, törés iránti kérvényüket az illetékes kir. tanfelügyelő útján a Miniszter Urhoz benyújtják s kérésükre a törés elrendeltetik.

Azok a tanítók, akik szolgálatképesség miatt helyeztetek nyugalomba, azt a körülményt, hogy szolgálatképességüket visszanyerték

Persze ezzel szemben gyakran az ellenkező is igaz.

Amikor a fiatal Voltaire londoni tartózkodása alatt egyszer azt kérdezte Popetól, aki minden idők egyik legjobb verselője volt, hogy miért nem írta Milton az „Elvesztett paradicsom“-ot rimes versekben? Pope röviden csak azt válaszolta: „Mert nem tudta!“

Darmay eleinte csak tapogatózott, hogy mit írjon: verset-e vagy prózát?

Sárosy Gyula özvegye egy alkalommal megmutatja neki férjének egy kéziratban hagyott „A királyné titka“ című drámáját és a 16 éves Darmay siet Pestre a kézirattal, hogy azt személyesen bemutassa Jókainak, amiről mindjárt egy cikket is ír a „Nefejejs“-ben (1867. febr.)

17 éves korában pedig az apja asztal melletti beszélgetései alapján megírja „Huszáraink a forradalom kitörésekor“ c. értekezését, olyan komoly ábrázattal, hogy később, évtizedek múlva, az író fiatalságát észre sem vette a jó Henthaller Lajos és vígan idézte „Kossuth és kora“ című munkájában.

Hiszzen egyébként Henthallernek erre az értékelésére jól rászolgált

akkor is, később is, a szegény jó Darmay!

Neki Kossuth (no meg Petőfi!) volt már a gymnasiumi padokon az ideálja és mindjárt ott, az iskolában okoz neki bajt.

Furcsa eset! A nagyapja konzervatív, hiszen 1842-ben még a pallosjogot is gyakorolta, — az apja ugyan 1848/49-iki honvédtiszt, de Görgeynek adott igazat és a detronizálást elítélte, — ő maga, Darmay pedig minderről semmit sem akar tudni, hanem csupa Kossuth imádatból még gyerekkorától beléköt valamelyik K. K. tisztbe...

Mit lehet csinálni ilyen gymnasiumi tanulóval? Párba még nem járt neki, hát ott kellett hagynia Kassát.

Ettől a gyerekkori kisiklástól kezdődik igazi poétasága és talán martiromsága!

Még alig 17 éves korában (1867-ben) írja:

„Hiába küzdök, oh hiába minden, Magam a célhoz el nem juthatok, Ha nincs ki terhes kinomon segítség. Az út elején összeroskadok.“

És egy másik költeményében:

„Hová visz ember magas röptű vágyad, Küzdelmeid tövises utain?“

Gát visszatart, hegyes kő vérzi lábát, S tépett szivedben úgy sajog a kín. Ne menj, ne lépj a kész veszély elébe, Meg nem ment attól ingatlan hited, A világ téged levonhat a mélybe, De te magaddal őt fel nem viszed.“

A középiskolát azután a szülei házában: Kozmán mégis csak elvégezte és már jogászodik is Eperjesen, de a hangulata mégis ilyen borongós:

„Engem egy perc ki nem elégít, S hitem alig van a jövőre, Nem bírom egy lét szenvedésit És ezer vágy úz, hajt előre.“

„Sejtem, hogy el kell buknom, esnem, S a diadalért mégis küzdök, Nincs amiért ezt vagy azt szeressem S szívemben égő lángok, üszkők.“

20 éves koráig irt legalább 30 —40 éféle bánatos hangu költeményt, közöttük egy-kettőt olyat hogy némely versgyűjteménybe (például az Endrődýébe) is belekerült, de hogy mi lehetett az ő szomorúságának abban az időben az oka, nem lehet tudni, mert ő maga is eltitkolta:

„Oh hallgass, mindörökre hallgass, Te szegény szív a mult felől, Ne tudjon senki, senki leltem Boldogtalan küzdelmiről.“

1871-ben már Pesten van az egyetemen, vagy inkább Endrődý

Sándor, Benedek Aladár, Ábrányi Emil és Szabó Endre társaságában, akik szintén pengetik a lantot.

Ha pedig Pestről haza megy látogatóba szüleihez, akik időközben Lasztócra tették át lakásukat, mindennapos vendég a költő Szemere Miklósnál, aki szintén ott lakik Lasztócon.

Ilyen környezet mellett most már önmagától adódott a megoldás: az róli tehetséggel bőségesen megáldott Darmaynak költőnek kellett lennie! Igen ám, de hogyan?

Hiszzen amíg az egyetemi évek tartottak a szülők ellátták a szükséges pénzzel, hát addig kedvére írhatott; — de azután!

Hát meg lehetett-e még egy olyan termékeny lírikusnak is mint amilyen Darmay volt, kizárólag a tolla után élni? Pedig az apja nem volt hajlandó őt az egyetemi évek leteltével anyagilag tovább is támogatni, egyrészt azért, mert több gyermeket kellett még felnevelnie, másrészt a közöttük felforgó és mindinkább növekvő ellentétek miatt.

Az ellentéteket Darmay pályaválasztása okozta, amely apjának nem tetszett és eltérő politikai nézeteik súlyosbították.

tisztorvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni.

A 60 évet meghaladó életkorú tanítók kérése nem vehető érdemi tárgyalás alá.

Sátoraljaujhely, 1928. évi március hó 17-én.

Petreczky Jenő s. k.
kir. tanfelügyelő.

H I R E K

— **Három hónapi fogháza ítélt el a kir. törvényszék dr. Mizsák József vármegyei főjegyző utcai megtámadóját.** Még az ősz idején történt, hogy Szabó Gábor sárospataki lakos, műegyetemi hallgató rajtaütésszerűleg inzultálta dr. Mizsák József vármegyei főjegyzőt, a Sátoraljaujhelyi Kerületi Munkásbiztosítói Pénztár akkori miniszteri biztosát e minőségben állítólagos hivatalos ténykedéseért. A sátoraljaujhelyi kir. törvényszék Emődy-tanácsa a f. hó 27-én megtartott főtárgyaláson vádlott műegyetemi hallgatót hatósági személy elleni erőszak vétségében mondotta ki bűnösnek és a 92 §. alkalmazásával három hónapi fogháza ítélt.

— **Gyászrovat.** Fejes Istvánné, néh. Fejes Istvánnak, a tiszánineni ref. egyházkerület volt püspökének özvegye, f. hó 27-én 88 éves korában végegyengülésben elhalálozott. Pénteken délután fél 4 órakor temetik a ref. templomból. A megboldogult matrónát fia Fejes Ernő kir. törvényszéki tanácselnök, leánya özv. Buday Ákosné és kiterjedt előkelő rokonság gyászolják.

— **Műkedvelői előadás.** Amint értesülünk, a Mansz kulturszakosztályának és a helybeli leányegyletnek lelkes és agilis vezetői április hó folyamán jótékony célú műkedvelői előadást rendeznek, amelyre az előkészületek már megkezdődtek. Az előadás iránt a társadalom minden rétegében igen nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Kazinczy-Kör** szombati műsoros estéje olyan hasonlíthatatlan műélvezetet nyújtott a közönségnek, melyről most is, napok múltán, elragadtatással beszélnek. Simonffy Margit csillogtatta isten-áldotta nagy művészetét, a legmagasabb fokot nyujva az előadói képességnek mely legméltóbb versenytársává teszi legelőkelőbb szinpadunk művésznőinek. Hatása alól senki nem vonhatta ki magát, minden költemény szárnyra kelt ajkán s valamennyi érzés, melyet az általa előadott költemények kifejeztek a valóság legelevenebb, lenyűgöző hatásával vette be magát a hallgatóság lelkébe. A közönség elragadtatásának minden jelével tüntetett az illusztris művésznő mellett.

— **Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” kcsertüvíz, naponként többször bevéve, biztos segítséget nyújt.** Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a **Ferenc József** viz alhási megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. — Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **A Kossuth-zarándokok a Niagaránál.** Rádió érkeztet jelentés szerint az amerikai Kossuth-zarándokok tegnap erős hőesésben a Niagara zuhatagot tekintették meg, majd Buffalo városát látogatták meg. A buffalói magyarság határozati javaslatot terjesztett be a kongresszushoz, melyben azt kérdezi, hajlandó e a kongresszus szavát fölemelni Magyarország érdekében, hogy a lesújtott országnak igazság szolgálhatassék.

— **A Zemplénuvármegyei Kazinczy-Kör** szabad liceális előadássorozatában e hó 17-én Láng Nándor dr. debreceni egyetemi tanár szerepelt a barokkművészeiről tartott vetített képes előadásával. Az érdekes tárgyat teljesen átfogó, tömör, szakszerű és élvezetes fejtegetéseket elég nagy közönség hallgatta meg; még mindig nem volt azonban akkora az érdeklődés, aminőt ezek a tartalmas előadások megérdemelnének. A legközelebbi előadás március 31-én lesz, amidőn Fekete József budapesti tanár fog vetített képek illusztrálása mellett Finnország és a finn-magyar rokonságról beszélni.

— **A városi tűzoltó- és öntöző-autó ügyében** többen intéztek mostanában kérdést szerkesztőségünkhez, nem hallgatván el azon aggodalmukat, mintha ezen városunkban annyira lényeges eszközök beszerzésének ügye végleg lekerült volna a napirendről. Megnyugtathatjuk az aggodalmaskodókat, hogy a város vezetését nem terheli ez ügyben sem mulasztás s a polgármester személyesen járt már el az illetékes minisztériumban a város költségvetésének jóváhagyása érdekében. Utánjárásának meg is lett az eredménye, amennyiben a belügyminisztérium csekély változtatással a város költségvetését jóváhagyván, megnyílt a lehetősége az autók beszerzésének. Mi több, a polgármester május 7-én átveszi az autót, azokat leszállítják s itt a helyszínen azok működését, mielőtt az folytonossá válhatnék, egy bizottság fogja felülvizsgálni s megállapítani, hogy alkalmasok e azok az itteni terep nehézségei leküzdésére. Nagy megnyugvására szolgálhat a közönségnek, hogy a nyár porát már az autó-öntöző veri el s lényegesen emelkedik a város és környékének tűzbiztonsága is.

Nincsen jobb
kávépótlék mint a
Valódi Franck
a kávédarálóval,
ugyszemeskávéhoz,
mint gabonakávéhoz.
Előnyei: a finom kávé-
zamat és kiadós-
sága, használata
pedig takarékos-
ságot jelent.

— **Spóroljunk a vízzel.** A város vízfogyasztása az utóbbi időben annyira megnövekedett, hogy a polgármester az előállható kellemetlen helyzet megelőzése érdekében falragaszokon is figyelmezteti a közönséget a vízpocsékolástól való tartózkodásra, ami arra készítette a Közműveket, hogy a házi ellenőrzéseket újból rendszeresítse.

— **Megszüntetik a törvényszékeket és táblákat a Felvidéken.** A cseh kormány tervbe vette a Felvidéken az igazságszolgáltatás átszervezését s mint Hlinka bejelentette, vasárnap Kassán a napokban megszüntetik a magyarok utolsó alkotását is, mert ezután már nem lesz törvényszék és tábla, hanem járási, kerületi és felsőbb bíróságok lesznek.

— **A jövő hónapban már nem érvényesek a régi postai szállítólevelek.** A helybeli postafőnökség közli, hogy a f. hó végével a régi postai szállítólevelek érvényüket veszítik.

— **A háziasszony hatalma** a vásárlásnál sokkal nagyobb lenne, ha mindig elsőrangú árut követelne. Éppen élelmiszerek vásárlásánál nem volna szabad ezt egészségügyi szempontnál sem elmulasztania. Olyan gyártmányok, amelyeknek elsőrendű minősége minden kétségen felül áll, mindenütt első helyet biztosítanak maguknak. Ez áll a „Franck Henrik Fiai r. t. Budapest, Nagykanizsa, Mosonszentjános” cég gyártmányaira is, amelyekről mai számunkhoz két képes röpcédulát mellékelünk. A „Valódi Franck gyártmányokat a kávédarálóval,” mint elsőrendű napi fogyasztási cikkeket minden háziasszony nagyrabecsüli.

— **A szerenese forgandó!** Ezer és ezer ember évről-évre azon töpreng, hogyan lehetne egy olyan tőkéhez jutni, mely nyugodt és független életet biztosít és közben figyelmen kívül hagyja azon tényt, hogy ugyszólván szemelőtt évenként sok millió pengő nyeresémet fizetnek ki azoknak, akik a magy. kir. osztálysorsjáték előnyeit és óriási nyeresési esélyeit okosan kihasználják. Hivatalos játéktérket bármely főarúsító készséggel küld.

— **Száz betörést követett el egy magántisztviselő házaspár.** Debrecenben ma letartóztatták Gábor Pál magántisztviselőt és feleségét, akik Debrecenben, Miskolcon, Budapesten és Győrött az utolsó években százánál több betörést követtek el.

— **Diana fürdőben kivételesen április 4-én, szerdán, a gőzfürdőt csak férfiak használhatják.**

— **Két nagyérdékű regény** folyik az Új Idők e heti számában, az egyiket Zilahy Lajos írta, a másikat Ludwig Wolff. Elbeszélést Bónyi Adorján, Andai Ernő, cikket Surányi Miklós és Hangai Sándor. verset Kosztolányi Dezső és Solyom Zoltán, művészi és időszerű képeken kívül Zilahy Lajos „Sibéria” című darabjának premierjéről közöl számos képet. Rejtvényrovat, Kézimunka, Kertészet, Gasztronómia, Tánc, Szépségápolási üzenetek teszik teljessé a számot. Herczeg Ferenc képes szépirodalmi hetilapjának előfizetési ára negyedévre 6.40 P. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy ut 16.

Legszebben fest,
tisztít
özv. Rakovszky Sándorné helmefestő
Berecsényi ucca 5. szám

Városi Mozi

Március 29-én, csütörtökön
SZERELMESKEDÉS
(Libelei)

Schnitzler Arthur színművének
10 felvonásos filmváltozata
Főszereplők: EVELIN HOLT és
VIVIAN GIBSON.

Szombaton, március 31-én

LIDÉRCFÉNY

12 felvonásban.
Főszereplők: RÁDAY IMRE és
ERNA MORENA.

Vasárnap, április 1-én
A Romanowok kincse
Kalandos filmjáték 8 felvonásban.

A XX. magyar királyi Osztályosorsjáték

ujjátékterve általános feltűnést kelt az egész országban, nemcsak azért, mert 80.000 sorsjegy közül 40.000 ki-sorsoltatik és így

minden második sorsjegy nyer

hanem azért is, mert a nyeremények összege valóban szenzációs. Szerencsés esetben

500.000 pengő

azaz félmillió pengő

nyerhető és pedig 300.000 pengő jutalom, 200.000 pengő főnyeremény, azután 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 pengő stb. stb. nyereményeket sorsolnak ki, összesen több mint 6 millió pengőt, mely összeget készpénzben fizetik ki. A felügyeletet és ellenőrzést a m. kir. Pénzügyminisztérium gyakorolja.

Mindenki vesz ma már sorsjegyet, akinek pedig eddig volt sorsjegye, most még inkább részt fog venni az új osztályosorsjátékban, de gyors intézkedés ajánlatos, mert huzás előtt a sorsjegyek mind elkelnak.

Az I. osztályú sorsjegyek hivatalos árai:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
20 P	10 P	5 P	2½ P

Huzás április 14-én kezdődik.
Sorsjegyek az összes árusítóknál.

MEGHÍVÓ!

Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapestben

a legkellémesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel

Park Nagyszállóca

Budapest, VIII. Baross-tér 10
mert

20% engedményt kap mint ezen lap előfizetője olcsó szoba-árainkból,

10% engedményt kap olcsó éttermi árainkból, (Kittinő házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról **Nálunk otthon érzi magát!**

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. — Előzetes szobamegrendelés ajánlatos.

Irodalom és neonacionalizmus

A megújított nemzeti érzés és irodalmunk szelleme közötti mély összefüggésre mutat rá Klebesberg Kunó miniszter abban a komoly megfontolásra bő alkalmat nyújtó tanulmányában, amelyet a Kisfaludy-Társaság kiadásában most megjelent *magyar klasszikusok* negyvenkötetes gyűjteményéhez előszó-kép írt.

„A neonacionalizmus pusztító vetelményből élő valósággá csak akkor válhat, ha a politika ihletet nyer a művelődéstől, elsősorban az irodalomtól. A közéletben rendkívül gyakori gondolkodási hiba, hogy a politikát tartják a vezető erőnek, holott a valóság az, hogy a politikai élet kazánját a nemzet gondolkodása, az egyéniséggel küzdő szellemi irányzatok fűtik, amelyek elsősorban az irodalomban és a művészetben tükröződnek. A kultúra a prius, az előbbre való és nem a politika, mely a nemzet művelődésének csak vetülete.

Mely elemekből alakíthatjuk ki azt az új egészséges közszellemet, amelyre nemzeti megújulásunk és annak programja, a neonacionalizmus szempontjából szükség van? Főképp két elemből: a klasszikus és az élő magyar irodalomból.

Ez a vallomás az utolsó évek előtérbe toltott politikai jellege után szinte visszaadja az irodalomnak az öt megillető helyet.

Ilyen megfontolások vezethették a Kisfaludy-Társaságot is, amikor a *magyar klasszikusok* új kiadásának megteremtését határozta el. A 40 kötet a 19. század irodalmának legjavát adja: Arany, Petőfi, Vörösmarty, Tompa és a többiek Kazinczytól Beöthy Zsoltig és Péterfy Jenőig, a mulhatatlan értékeknek oly sorozata ez, mely elől senki el nem zárkozhatik. És ezeket az értékeket tartalmas bevezetésekben a mai irodalomtudomány és esztétika legkiválóbb nevei: Ambrus Zoltán, Berzeviczy Albert, Kozma Andor, Négyesy László, Rákosi Jenő, Ravasz László, Varga Gyula, Voinovich Géza stb. hozzák közelebb az olvasóhoz.

És hogy ez a negyven kötetes gyűjtemény csakugyan mindenki könyve lehessen, hogy megszerezhesse a mai időkben oly nehéz körülmények között levő magyar középosztály is, a Kisfaludy-Tár-

saság gondolt arra, hogy minimális olcsó áron hozza a Magyar Klasszikusokat forgalomba. A teljes gyűjtemény ára 148 pengő, egy kötet tehát 3 pengő 70 fillérbe kerül. Emellett az olcsó ár mellett diszes, szép könyveket is kap az olvasó. A Kisfaludy-Társaság a Franklin-Társulatot bízta meg a gyűjtemény kiadásával, s a művészi eleganciájú kötés, a finom famentes papír, a modern typographia becsületére válik a kiadónak. A sorozat megrendelhető a Franklin-Társulat könyvkereskedésében Budapest, IV. Egyetem utca 4. Kapható havi 6 pengős részletfizetésre is.

SINGER
varrógépek
rég bevált jó minőségben

Kedvező
fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Sátoraljauhely
Rákóczi u. 19

Az anyagi gondok nehéz napjaiban,

amikor ugyszólván senkinek a keresete nem fűdi a kiadásokat
szép pénzt kereshet

mint fő- vagy mellék-foglalkozással, ha értékes és érdekes könyveinknek részletfizetésre terjesztésére vállalkozik. Mi ugyan-is megtanítjuk, hogyan kell eladni könyveket részletfizetésre. A mi kiadványaink mind márkás, irodalmi művek, amelyeknek terjesztésével tehát tisztességes megélhetést vagy minden esetre szép mellékjövödelmet biztosíthat magának. Még ma írjon díjtalan ismertető nyomtatványokért, amelyeket szívesen megküld a

„PALLADIS” könyvosztálya
Budapest, V., Alkotmány u. 4.

— Fővárosba utazó olvasóinknak páratlan kedvezményt nyújt a Keleti pályaudvarral szemben lévő, elsőrangú Park szálloda, amennyiben a szobák arából 20 százalék az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad a legutóbbi, előfizetési nyugta felmutatása ellenében. Egyben felhívjuk a Park szállodának lapunk más helyén olvasható hirdetésére olvasóink szíves figyelmét.

Eladó vetőmag.

Báró Sennyey Miklós uradalmából 50 q.
keverékmentes búkköny vetőmag eladó.
Érdeklődni lehet az uradalmi tisztartósnál Cigánd, Erzsébettanya.

Uradalmi tisztartóság.

Az Első Sátoraljauhelyi Hordógyár

DEUTSCH BLUM ÉS TÁRSAI

Hordóüzemében	Faárugyárában	Fakereskedésében
mindenféle nagyságu hordók, szüretelő és pinceedények, zsiros- és csomagoló hordók	Mindennemű asztalos munka; butor, épület munka; ajtók, ablakok, berendezések	Faragott fa, rud, deszka, lécz, zsindey, cserép, pala, saját előállításu hajópadló, tüzifa

leggondosabb kivitelben és legelőnyösebben beszerezhetők.
Telefonszám: 2

Amatőrök és szakfényképészek ma már csak angol Imperiál lemezeket használnak!

Kevés lemezgyártmány van, amelyik a világpiacot így meghódította volna! — Kapható minden nagyságban

SZABÓ PÁL könyv és fotó szaküzletében Sátoraljauhely

Tálapok 40×50 cm.-ig!

Gépek!

Filmek!

Papírok!

Vegyszerek!

Nyomatott a laptulajdonos: Zemplén könyvnyomda és lapkiadó r. t. betűivel Sátoraljauhely. Felelős kiadó: Szentgyörgyi Géza r. t. igazgató